

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 4. 10. 1956, sp. zn. Cz 483/56

Číslo: 17/1957

Právní věta:

Dohoda dedičův, že o prejmacej cene resp. o výške a spôsobe výplaty spoludedičov bude urobená v budúcnosti ďalšia dohoda, resp., že tieto otázky budú až v budúcnosti usporiadané, je v rozpore s ustanoveniami § 6 zák. č. 139/1947 Zb., o rozdelení pozostalosti s roľníckymi podnikmi a o zamedzení drobenia roľníckej pôdy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 04.10.1956

Spisová značka: Cz 483/56

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Cena přejímací, Dohoda dědická, Projednání dědictví

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Dedičmi po neb. poručiťelke boli jej deti Ján M. a maloleté Mária a Božena M., keďže manžel poručiťelky dedičstvo odmietol, kým dedičstvo bol jej roľnícky podnik. Dotyčne rozdelenia dedičstva sa dedičia tak dohodli, že prejímateľom poručiťelkinho roľníckeho podniku sa stane jej syn Ján M., ktorý bude povinný vyplatiť ustupujúcich spoludedičov v hotovosti, avšak len po usporiadaní dedičstva po ich ešte žijúcom otcovi, kedy potom otázka výplaty bude riešená tak dotyčne dedičstva po matke, ako aj dotyčne dedičstva po otcovi; výplata spoludedičov má byť zabezpečená na nadobudnutých nehnuteľnostiach.

Štátne notárstvo vo Zvolene schválilo túto dohodu dedičův s tým, že podľa nej možno vykonať aj pozemnoknižný zápis vlastníckeho práva pre prejímateľa a zápis „záväzku výplaty“ v prospech maloletých spoludedičov. V odôvodnení sa uvádza, že dohoda bola schválená, keďže neodporuje všeobecnému záujmu ani zák. č. 139/1947 Zb.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu, že uvedeným uznesením štátneho notárstva bol porušený zákon.

Odôvodnenie:

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 139/1947 Zb., o rozdelení pozostalosti s roľníckymi podnikmi a o zamedzení

drobenia roľníckej pôdy, môžu sa dedičia dohodnúť, aká hodnota má byť vzatá za základ pri prevzatí roľníckeho podniku, ak sa však nedohodnú, určí štátne notárstvo (§ 2 zák. č. 52/1954 Zb., o štátnom notárstve) po vypočutí pôdohospodárskeho odboru rady OnV výnosovú hodnotu roľníckeho podniku a stanoví potom prejímaciu cenu; v zmysle ods. 3 cit. paragrafu, ak niet ďalej dohody o tom, stanoví štátne notárstvo aj lehotu na zaplatenie súm, ktoré prejímateľ bude povinný zaplatiť na dedičské podiely spoludedičov, poprípade na zaplatenie povolených splátok a výšku úrokov. Z týchto ustanovení, ktoré majú povahu donucujúcej normy so zreteľom na účel, aký tu zákon sleduje, jasne plynie, že už za konania a rozdelenia dedičstva, ktorého predmetom je roľnícky podnik, treba stanoviť prejímaciu cenu podniku a výšku a spôsob výplaty ustupujúcich spoludedičov či dohodou dedičov, či rozhodnutím štátneho notárstva; plynie z nich však aj to, že taká dohoda, že o prejímačej cene resp. o výške a spôsobe výplaty spoludedičov bude urobená v budúcnosti ďalšia dohoda, resp. že tieto otázky budú až v budúcnosti usporiadané, je v rozpore s ustanoveniami § 6 zák. č. 139/1947 Zb., nepozerajúc už ani to, že by takto bolo znemožnené, aby štátne notárstvo v rámci konania rozhodlo v zmysle ods. 2 cit. paragrafu, najmä pokiaľ ide o úpravu prejímačej ceny pri nepomernom zaťažení roľníckeho podniku s výplatami.

Rozhodnutie o schválení pokonávky dedičov o prejímačej cene a o výplate ustupujúcich dedičov sa opiera o ustanovenia §§ 76, 335 o. s. p. a preto nemožno takúto pokonávku schváliť, ak sa prieči zákonu, alebo všeobecnému záujmu. V súdnej veci sa dohoda dedičov o prejímačej cene a výplate ustupujúcich spoludedičov, ako to bolo vyššie dovedené, prieči ustanoveniam § 6 zák. č. 139/1947 Zb. a preto štátne notárstvo porušilo zákon v ustanoveniach §§ 76, 335 o. s. p., ak ju aj v tejto čiastke schválilo.

Treba ešte poznamenať, že je pozemnoknižne nevykonateľný „vklad záväzku výplaty“, ako to uvádza štátne notárstvo v napadnutom uznesení, a dotyčne zabezpečenia výplaty ustupujúcich spoludedičov poukazuje sa na ustanovenia § 6 ods. 3 veta druhá zák. č. 139/1947 Zb.